

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Gebleken is dat het huidige screeningsbeleid voor ambtenaren van politie aan herziening toe is. Het is noodzakelijk dat in het betrouwbaarheidsonderzoek gegevens kunnen worden geraadpleegd omtrent verslaving en andersoortige afhankelijkheden en, bij bepaalde werkzaamheden, gegevens over personen uit de directe omgeving kunnen worden meegenomen. Daarnaast is het huidige initieel en herhaald betrouwbaarheidsonderzoek een momentopname. Tot slot zal het aantrekken van personen die krachtens overeenkomst werkzaamheden verrichten noodzakelijk zijn voor het binnenhalen van expertise. Als deze personen een risico vormen voor de integriteit van de politie, rijksrecherche of Politieacademie, dienen ook zij een betrouwbaarheidsonderzoek te ondergaan.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de totstandkoming van dit voorstel zijn de organisaties die worden geraakt door de wijzigingen betrokken. Dit betreft onder meer de politie, de rijksrecherche, de Politieacademie, de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, Justis en de Justitiële informatiedienst.

3. Wat is het probleem?

Gebleken is dat het huidige screeningsbeleid voor ambtenaren van politie aan herziening toe is. Het gaat daarbij onder meer om gegevens omtrent verslaving en andersoortige afhankelijkheden. Deze afhankelijkheden kunnen de betrokkene gevoelig maken voor bijvoorbeeld chantage of omkoping en vormen daarmee een risico voor de integriteit van de politie. Voorts gaat het om gegevens over de directe omgeving van de betrokkene, zoals diens partner en kind, aangezien de directe omgeving van invloed is op de betrouwbaarheid van betrokkene.

Het huidige screeningsbeleid (zowel initieel als herhaalonderzoek) kent voorts als knelpunt dat het een momentopname is. Wanneer een ambtenaar van politie een strafbaar feit heeft gepleegd en dit niet zelf meldt, dan komt het bevoegd gezag dit pas bij een herhaald onderzoek te weten. Feiten en omstandigheden die kunnen leiden tot het oordeel dat er onvoldoende waarborgen zijn omtrent de betrouwbaarheid van betrokkene kunnen zo niet tijdig worden opgemerkt.

Daarnaast is het voor de politie steeds vaker noodzakelijk om specifieke deskundigheid van buiten in te schakelen. Vaak zullen deze externen in het kader van hun werkzaamheden toegang hebben tot politiegegevens of (gevoelige) bedrijfsvoeringgegevens, dan wel fysiek toegang hebben tot gebouwen of ICT-locaties. Dit brengt mee dat externen ook gescreend dienen te worden.

4. Wat is het doel?

Het voorstel heeft als uiteindelijke doel de integriteit van de politie, de rijksrecherche en de Politieacademie te waarborgen. Hiervoor zijn de voorgestelde maatregelen, als sluitstuk op de overige preventieve en repressieve maatregelen die deze organisatie nemen, noodzakelijk.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De voorgestelde maatregelen vormen een beperking van het recht op bescherming van persoonsgegevens en een inmenging van het recht op bescherming van het privéleven. Op grond van internationale verdragen, de Algemene verordening gegevensbescherming en de Grondwet moeten deze beperking en inmenging zijn voorzien "bij wet". Het voorstel bevat de hoofdelementen van deze maatregelen.

6. Wat is het beste instrument?

De voorgestelde maatregelen zien op werkzaamheden/functies die niet als vertrouwensfuncties

zijn aangewezen. Voor deze werkzaamheden is afgewogen welke maatregelen passend zijn, afgewogen tegen het recht op bescherming van persoonsgegevens en het recht op bescherming van het privéleven. De voorgestelde maatregelen worden gerechtvaardigd geacht.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het voorstel levert een toename op van inhoudelijke nalevingskosten en van administratieve lasten voor burgers die ambtenaar van politie willen worden, ambtenaar van politie zijn of krachtens een overeenkomst werkzaamheden gaan verrichten voor de politie, de rijksrecherche of de Politieacademie.
Het voorstel zal vermoedelijk ook leiden tot een toename van inhoudelijke nalevingskosten voor de politie, rijksrecherche en Politieacademie. De precieze gevolgen van de voorstellen voor deze organisaties worden tijdens de consultatie bepaald aan de hand van een door deze organisatie uit te voeren impactanalyse.